

Gümrükte Gündem

*Sercan BAHADIR**

Son dönemde en önemli “Gümrükte gündem” konusunun Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü(YYs) uygulaması olduğu söylemek yanlış olmayacaktır. 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 5’inci maddesine 5911 sayılı Kanunla eklenen 5/A maddesinde “yetkilendirilmiş yükümlü statüsü”ne ilişkin yasal düzenleme yapılmış; aynı maddede, bu statüye ilişkin usul ve esasların Yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. 10 Ocak 2013 tarihli Resmi Gazete’de konuya ilişkin Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği yayımlanmış; böylece, “yetkilendirilmiş yükümlü statüsü”ne yönelik tali mevzuat yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda birçok şirket Onaylanmış Kişi Statü Belgesi yerine kullanılacak YYs belgesini almak için çalışmalara başlamış ve hâlihazırda 36 şirket bu belgeyi almıştır. Birçok şirket de alma yönünde hazırlık yapma veya başvuru aşamasındadır. Özellikle A ve B sınıfı onaylanmış kişi statü belgesinin (OKSB) son kullanım tarihinin 01/01/2017 tarihi olduğu dikkate alındığında, önümüzdeki 6 ay boyunca YYs konusu gümrük gündem olmaya devam edeceği görülmektedir.

Diğer gümrükte gündem konuları aşağıda yer almaktadır:

1- D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşinin Tespiti Hakkında Yönetmelik yayımlandı.

1 Temmuz 2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Tercihli Ticaret Anlaşması yürürlüğe girecektir. 24 Mayıs 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile 2011/1681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması eki D-8 Üyesi Devletler (Taraflar): Türkiye, Endonezya, İran, Malezya, Nijerya, Pakistan) arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasına ilişkin menş kurallarının uygulanmasına dair usul ve esaslar düzenlenmiştir. Yönetmelikte öne çıkan konular aşağıdaki gibidir.

- Tamamen üretilmiş veya elde edilmiş ürünler.
- Tamamen üretilmemiş veya elde edilmemiş ürünlerden ise ilgili ürünün fabrika çıkış fiyatının en az % 40’lık bir kısmı bir taraflar ülke menşeli olması kaydıyla, taraflar ülkelerden biri menşeli kabul edilerek ithalatında bir örneği Yönetmelik ekinde yer alan D-8 Menşe İspat Belgesi ibraz edilerek Anlaşma kapsamındaki tercihli tavizden yararlanabilirler.

İlgili Yönetmeliğin menşe kümülasyonu hakkındaki sekizinci maddesine göre, yukarıda belirtilen şartları taşıyan ve tercihli rejimden yararlanmaya ehil bir nihai ürün için bir taraf ülkede girdi olarak kullanılan ürünler, nihai ürünlerdeki taraf ülkeler menşeli toplam içeriğin % 40'dan az olmaması kaydıyla, nihai ürünün işçilik veya işleminin gerçekleştirildiği taraf ülke menşeli olarak kabul edilirler.

Diğer yandan, Yönetmelik'in 14'üncü maddesine göre, anlaşma kapsamında sağlanan tercihli muamele, sadece Yönetmelik'in gerekliliklerini yerine getirmiş taraf ülkeler arasında doğrudan nakledilen ürünler için uygulanacaktır.

Mart ila Mayıs aylarında gündeme gelen diğer konular aşağıdaki gibidir.

2- Tek Pencere Sistemine İlişkin Genelgeler Yayımlandı.

Nisan ayında yayımlanan Genelgeler ile Tek Pencere Sisteminin e-belge uygulaması üzerinden Sağlık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında elektronik veri değişimi yapılabilmesine yönelik teknik çalışmaların tamamlandığı bildirilmiştir.

- 2016/15 sayılı Genelge ile Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen Telsiz-Telekom İthalat İzni, Oyuncak İthalat İzni, Yapı Malzemeleri İthalat İzninin 14.04.2016 tarihinden itibaren,
- 2016/16 sayılı Genelge ile Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen Tıbbi ve Beşeri Ürünler Kayıt Belgesinin 15.04.2016 tarihinden itibaren,
- 2016/17 sayılı Genelge ile Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından düzenlenen Tütün Mamulleri Makine İthalatı Uygunluk Belgesi, Tütün Mamulleri Makine Yurt dışı Edilmesi Belgesi, Tütün Mamulleri Yaprak Sigara İthalatı Uygunluk Belgesi, Tütün Piyasası Kapsamında Yazısı, Alkol İthalatı Uygunluk Belgesi, Alkol Numune ve Özel İthalat İzni, Tütün İhracatı Uygunluk Belgesi, Tütün İthalatı Uygunluk Belgesi, Tütün Mamulleri İthalatı Uygunluk Belgesi, Tütün Mamulleri Makaron İthalatı Uygunluk Belgesinin 20.04.2016 tarihinden itibaren
- 2016/18 sayılı Genelge ile geçici ithalat rejiminden faydalanmak amacıyla yapılan başvuruların yükümlü

tarafından Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden gümrük idaresine iletilmesi ve gümrük idaresince uygun bulunması halinde verilecek geçici ithalat iznininin 19.04.2016 tarihinden itibaren

“Tek Pencere Sistemi” e-belge uygulaması kapsamına alınması uygun bulunmuştur.

Ayrıca, 2016/1 sayılı İthalat Tebliği'nde yapılan değişiklik ile bu Tebliğ kapsamındaki kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak ithal edilebilecek eşya, ithalinde belli kurumların izni aranacak muhtelif eşya, banknot ve benzeri kıymetli evraka mahsus kağıtlar ile gübre ithalatında ilgili kurumlardan alınan fiziksel uygunluk yazısı / izin belgesinin elektronik olarak da düzenlenebileceği belirtilmiştir. Ayrıca, Tebliğ kapsamındaki bahsi geçen eşyanın ithal edilebileceğine dair Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca “Tek Pencere Sistemi” çerçevesinde elektronik ortamda verilen numaranın gümrük beyannamesininin 44 no'lu hanesine firma tarafından kaydedilmesi zorunlu kılınmıştır.

3- Sonradan Kontrol ve Riskli İşlemlerin Kontrolü Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapıldı.

28 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de “Sonradan Kontrol ve Riskli İşlemlerin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere 27.10.2008 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan “Sonradan Kontrol ve Riskli İşlemlerin Kontrolü Yönetmeliği” ile Gümrük Müsteşarlığında yeni bir denetim yaklaşımına geçilmiş ve gümrük işlemlerinin incelenmesininin “düzenli”, “planlı” ve “sistematik” olarak “firmalara ait yerlerde” yapılmasına karar verilmiştir.

Yapılan bu değişiklikler denetim yaklaşımını etkilemekle beraber, özetle aşağıdaki gibidir:

- Sonradan kontrol konuları “sektör, rejim, tarife, vergi türü vb.” olarak genişletilmiş, sınırlı sonradan kontrol uygulaması yürürlükten kaldırılmıştır.
- Sonradan kontrol yapacak olan müfettişin, kendisini tanıtarak kimliğini gösterme zorunluluğu getirilmiştir.
- Sonradan kontrole başlama tarihini ilgisine bildirme süresi on beş günden, on güne indirilmiştir.
- Müfettişin sonradan kontrol sonucunda varsa, vergilendirme için önemli olan tespitleri, muhtemel vergi tutarı değişiklikleri ve yol gösterici nitelikteki tespit-

leri yazılı olarak sonradan kontrole tabi tutulan kişiye bildireceği ancak, bu konularda önemli bir tespit söz konusu olmazsa bu yazılı bildirim yapılmayabileceği düzenlenmiştir.

- Raporlara ilişkin görüşlerin bildirilmesinde ve buna ilişkin ek süre verilmesinde on beş günlük süre on güne indirilmiştir.

4- Dahilde İşleme Rejimi'nde kapatma, res'en kapatma ve ek süre işlemlerine ilişkin değişiklik yapıldı.

a. 20 Mayıs 2016 tarihli Resmi Gazete ile Dahilde İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2006/12)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2016/5) yayımlanarak Dahilde İşleme Rejimi kapsamında belge kapatma müracaatlarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenleme ile özetle;

- "Kapatma Müracaatı" kavramı Tebliğ'den çıkarılmış, bunun yerine "bilgi ve belge sunulması" kavramı getirilmiştir.
- Elektronik ortamda müracaat yapılmayacak, sadece Ek-3'te belirtilen bilgi ve belgeler ilgili bölge müdürlüğüne sunulacaktır.
- Sürede herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. En geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde bilgi ve belgelerin ilgili Bölge Müdürlüğü'ne sunulması zorunludur.

b. 13 Nisan 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2016/8698 sayılı Karar ile 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararı'nda aşağıdaki değişiklikler yapıldı.

- Belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılabilmesi için gerekli bilgi ve belgelerin ilgili bölge müdürlüğü / ilgili gümrük idaresine sunulması gerekmektedir. Aksi takdirde, taahhüt kapama işlemi mevcut belge ve bilgiler esas alınarak yapılacaktır.
- Dahilde işleme izin belgesi/izininin iptal edilmesi halinde belge/izin kapsamında alınmayan vergiler için ceza uygulanamayacaktır.
- Dahilde işleme rejimi kapsamından resen kapatma işlemi çıkartılmıştır.
- Resen kapatmanın geri alınmasına ilişkin geçici madde eklenmiş ve bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarihten önce (13 Nisan 2016) taahhüt kapatma başvurusu yapılmaması nedeniyle resen kapatılan izin belgeleri için 3 ay içerisinde ilgili Bölge Müdürlüklerine müracaat edilmesi ve belge süresi içerisindeki ihracatın tevsik edilmesi durumunda, Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) onayı ile Bölge Müdürlüklerince resen kapatma işlemi geri alınabilecektir.

c. Dahilde İşleme Rejimi Tebliğ (2006/12)'inde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimine İlişkin Tebliğ'e haklı sebebe istinaden ek süre verilmesine ilişkin olarak geçici 28. madde eklenmiştir. Geçici maddede belge orijinal süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin olarak dahilde işleme izin belgelerine ek süre verilebileceği ve bu ek süre içinde belge kapsamında ithal edilen eşyanın işlenmesi suretiyle elde edilecek işlem görmüş ürünün ihracatının belge kapsamında taahhüt hesabına sayılacağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemeden yararlanmak için aşağıdaki koşulların sağlanması gerekmektedir:

- Dahilde işleme izin belgelerinin 01.04.2016 tarihinden önce düzenlenmiş ve ihracat taahhüt hesabının henüz kapatılmamış olması,
- Dahilde işleme izin belgeleri kapsamında ithal edilmiş eşyanın stokta bulunduğu bir YMM raporu ile tevsik edilmesi,
- 01.04.2016 tarihinden itibaren 1 ay içinde ek süre için müracaatının elektronik ortamda yapılmış olması,
- Önceden ihraç edilen eşya ile ithal eşyasından elde edilecek eşyanın asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikler itibarıyla aynı veya daha ileri nitelikleri taşıması.

5- Bazı Gümrük Vergisi oranlarına ilişkin düzenleme yapıldı.

a. Avrupa Birliği Menşeli Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkındaki Karar'da yapılan düzenleme ile "1701.99" tarife pozisyonu ve "Diğerleri" tanımı altında sınıflandırılan ürünler için 2016 yılında gümrük vergisi % 0 olarak uygulanması kararlaştırılmıştır.

b. Hurma ithalatında AB, EFTA ve Diğer Ülkeler için % 25 oranında uygulanmakta olan gümrük vergisi % 0'a indirildi.

c. Bazı canlı büyükbaş hayvanların (sığırlar) ithalatında uygulanacak gümrük vergisi oranlarında düzenleme yapıldı.

6- Dampinge Karşı Önlemler

Son 3 aylık dönemde yayımlanarak dampinge karşı önlem getirilen eşyalara ilişkin bilgiler aşağıda dikkatinize sunulmaktadır.

Ayrıca, 24 Mayıs 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin 2016/18 sayılı Tebliğ ile Çin menşeli suni veya sentetik liflerden belirli mensucat veya tekstil ürünü ithalinde CIF bedelinin % 70,44’ü (Azami 5 ABD Doları/ kg) oranındaki dampinge karşı kesin önlemin aynı oranda devam etmesine, 5810.92.10.00.00 ve 5810.92.90.00.00 GTİP’inde yer alan eşyanın önlem kapsamının ise “eni 160 cm’yi geçenler” olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.

Resmi Gazete Tarihi	Tebliğ No	GTİP	Eşya Tanımı	Menşe Ülke	Üretici	Dampinge Karşı Önlem	
						CIF %	ABD Doları/Kg
12.04.2016	2016/11	2915.12.00.00.12	Sodyum Formiat	Çin Halk Cumhuriyeti	-	31	
17.04.2016	2016/7	52.01	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	Amerika Birleşik Devletleri	-	3	
17.04.2016	2016/10	7010.20.00.00.00	Yalnızca camdan tencere, tava, çaydanlık kapakları	Endonezya	PT Sinar Baru Abadi		0,14
					Diğerleri		0,5
				Hong Kong	Bütün üretici/ ihracatçılar		0,91
			Çin Halk Cumhuriyeti	Bütün üretici/ ihracatçılar		0,91	
20.04.2016	2016/13	7307.91.00.00.00	Flanşlar	Çin Halk Cumhuriyeti	-	0,663	
		7307.93.11.00.11	Dirsekler		-		
		7307.93.11.00.12	Kavisler		-		
		7307.93.19.00.00	Diğerleri		-		
18.03.2016	2016/6	7306.40.20.90.00	Diğerleri	Vietnam	Inox Hoa Binh JSC	0	
					Sonha International Corporation	0	
					OSS Dai Duong International JSC	0	
					Diğerleri	25,27	
		7306.40.80.90.00	Diğerleri	Malezya	Hoto Stainless Steel Industries Sdn. Bhd.	0	
7306.61.10.00.00	Paslanmaz çelikten olanlar	Diğerleri	25,27				

7- Bazı eşyaların ithalatında gözetim uygulaması getirildi, bazı eşyalar için ise uygulanmakta olan gözetim uygulaması güncellendi.

- a. Masif panel eşyasının 2.500 ABD Doları/Ton altında birim kıymeti haiz olanlarının ithalatında, ileriye yönelik olarak ülke ayrımı yapılmaksızın gözetim uygulaması getirildi.
- b. Çelik kuşaklı radyal dış lastik eşyasının yalnız 5 ABD Doları/brüt kg altında birim kıymeti haiz olanlarının ithalatında ileriye yönelik olarak ülke ayrımı yapılmaksızın gözetim uygulaması getirildi.
- c. Seramikten olan elektrik izolatörleri tanımlı "8546.20" tarife pozisyonundaki ürünlerden birim gümrük kıymeti 2,5 ABD Doları/Brüt Kg'nin altındakilerin ithalatında uygulamakta olan gözetim uygulaması birim gümrük kıymeti 5 ABD Doları/Brüt Kg olanlar için uygulanmak üzere güncellendi. Ayrıca, aynı Tebliğ ile "8546.90" tarife pozisyonundaki ürünler için 10 ABD Doları/Brüt Kg altında birim kıymeti haiz olanlarının ithalatında ileriye yönelik olarak ülke ayrımı yapılmaksızın gözetim uygulaması getirildi.
- d. Bazı eşyalar için hali hazırda uygulanmakta olan gözetim uygulaması güncellendi.

G.T.İ.P	Eşya Tanımı	Birim Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Adet), (ABD Doları/Kg*) (Mülga)	Birim Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Adet), (ABD Doları/Kg*)
9608.10.10.10.00	Plastik maddelerden olanlar	0,15 \$/Adet	0,30 \$/Adet
9003.11.00.00.00	Plastik maddelerden olanlar	4 \$/Adet	6 \$/Adet
9003.19.00.00.00	Diğer maddelerden olanlar	4 \$/Adet	6 \$/Adet
9609.10	Kurşun kalemler ve kurşun boya kalemleri (sert bir kılıfa yerleştirilmiş uçları ile birlikte)	3 \$/(144 Adet), 2,50 \$/(144 Adet), 4 \$/(144 Adet)	30 \$/Kg

* Kg: Brüt Ağırlık